

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **I. N.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,** se sídlem Žerotínovo nám. 5, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2016, č. j. 29 A 76/2014 – 33,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 7. 2016, č. j. 29 A 76/2014 – 33, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 14. 8. 2014, č. j. JMK 90079/2014, sp. zn. S – JMK 90079/2014/OD/ Fö **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 20 142 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2014, č. j. JMK 90079/2014, sp. zn. S – JMK 90079/2014/OD/Fö.

[2] Citovaným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a současně bylo potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Židlochovice, odboru dopravy, (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 23. 7. 2014, č. j. OD/51659/2014-13, dle kterého

byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 30. 6. 2017; tohoto správního deliktu se stěžovatel jako provozovatel níže uvedených motorových vozidel dopustil tím, že v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití těchto vozidel byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy bylo zjištěno, že:

- dne 25. 11. 2013 v 9:41 hod. v Židlochovicích, na ulici Žerotínovo nábřeží, blíže neustanovený řidič vozidla r. z. X překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h, kdy v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, jel rychlostí 66 km/h, resp. 63 km/h dle toleranční odchylky,
- dne 6. 12. 2013 v 12:19 hod. v Židlochovicích, na ulici Žerotínovo nábřeží, blíže neustanovený řidič vozidla r. z. X překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h, kdy v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, jel rychlostí 61 km/h, resp. 58 km/h dle toleranční odchylky,
- dne 24. 1. 2014 v 11:51 hod. v Židlochovicích, na ulici Žerotínovo nábřeží, blíže neustanovený řidič vozidla r. z. X překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km/h, kdy v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h, jel rychlostí 67 km/h, resp. 64 km/h dle toleranční odchylky,

  čímž porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.

[3] Řidič vozidla v žádném ze tří případů nebyl zjištěn, neboť stěžovatel jako provozovatel těchto vozidel vždy na výzvu správního orgánu reagoval sdělením, v němž udával jako řidiče osobu s bydlištěm v zahraničí, které se nepodařilo doručit předvolání k podání vysvětlení. Správní orgán I. stupně proto nezahájil řízení o shora uvedených přestupcích, věc odložil a současně vydal rozhodnutí, kterým stěžovateli uložil pokutu ve výši 2000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatel podal odvolání, které žalovaný zamítl a současně potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[4] Proti rozhodnutí žalovaného jako odvolacího orgánu podal stěžovatel žalobu, kterou krajský soud zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť neshledal ani jeden ze tří žalobních bodů jako důvodný.

[5] Krajský soud nejprve odmítl tvrzení stěžovatele, že nebyla naplněna podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Jestliže na všechny výzvy správního orgánu I. stupně stěžovatel reagoval zasláním vyjádření shodného obsahu, v němž jako řidiče označil osobu „*K. H. B.*“, které se nepodařilo doručit předvolání k podání vysvětlení a současně se nepodařilo bezprostředně identifikovat řidiče vozidla

přímo v době spáchání přestupku, bylo na místě věc odložit a následně zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla – stěžovatele. Krajský soud proto konstatoval, že správní orgán I. stupě postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud řízení o přestupku odložil a projednal správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu se stěžovatelem jako s provozovatelem předmětných vozidel.

[6] Krajský soud se neztotožnil ani s tím, že nebylo prokázáno, že by překročení nejvyšší dovolené rychlosti bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku bez lidské obsluhy. Odkázal přitom na obsah správního spisu, konkrétně záznamy o přestupku a ověřovací list, z nichž jednoznačně vyplývá, že rychlost vozidel byla ve všech případech měřena ze stejného místa (Žerotínovo nábřeží v Židlochovicích) silničním radarovým rychloměrem AD9T, výrobní číslo 08/0116, přičemž zařízení pracovalo v automatizovaném režimu měření. Toto považoval krajský soud za zcela dostačující a dodal, že otázka způsobu měřené rychlosti nebyla v celém průběhu řízení jakkoli zpochybněna.

[7] Ohledně posledního žalobního bodu, který se týkal uložené sankce, krajský soud připustil, že správní orgán I. stupně ani žalovaný dostatečně neodůvodnili své úvahy o výši pokuty z hlediska zákonných kritérií stanovených v § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu. Nicméně nepřistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného, neboť stěžovateli byla uložena pokuta pouze ve výši 2000 Kč, přičemž nejnižší možná sankce, která přicházela v daném případě úvahu, byla pokuta ve výši 1500 Kč. Je tedy zřejmé, že v případě stěžovatele by i při podrobnějším odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, případně při jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, a to za situace, kdy o samotném spáchání správního deliktu není pochyb, byla „ve hře“ částka maximálně 500 Kč. K tomu krajský soud odkázal na relevantní judikaturu, která připouští aplikaci tradiční právní zásady *de minimis non curat praetor* (maličkostmi se soudce nezabývá), a konstatoval, že neshledal důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Zdůraznil však, že tak učinil pouze s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci, které lze spatřovat v tom, že: (i) o odpovědnosti za samotný správní delikt není pochyb, (ii) „rozdílová“ částka, o které by žalovaný následně rozhodoval, dosahuje bagatelní výše, a to i vzhledem k tomu, že ze správního ani soudního řízení nevyplývá, že by pro osobu stěžovatele měla větší než nepatrný význam, a (iii) ve věci došlo k vícečinnému souběhu.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] V kasační stížnosti stěžovatel vyšel ze shora uvedených žalobních bodů a rozporoval jejich věcné vypořádání ze strany krajského soudu. Nejprve namítl, že předvolání označeného řidiče jako jediný úkon nelze považovat za provedení nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Jde o ryze formální úkon, kterým správní orgán pouze na „oko“ naplnil podmínky pro odložení věci, a proto nebylo možné následné potrestání stěžovatele jako provozovatele vozidel, jimiž byly přestupky spáchány.

[9] Dále stěžovatel namítal, že nebylo prokázáno, že bylo měřeno rychloměrem, který je automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy. Krajský soud s odkazem na obsah správního spisu vyšel z toho, že nebyl prokázán opak. Dle stěžovatele však jen stěží mohl tvrdit opak skutečnosti, která nebyla prokázána a která nebyla dokonce

ani předmětem dokazování. Teprve z rozsudku krajského soudu se stěžovatel dozvěděl, na základě čeho správní orgány měly za prokázaný speciální znak skutkové podstaty – a sice „*zjištění rychlosti automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy*“. V důsledku toho byl krácen na právu na obhajobu.

[10] Závěrem, stěžovatel zpochybnil postup krajského soudu, který – i když připustil nedostatečné odůvodnění ve vztahu k výši uložené pokuty – napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil s tím, že potenciální rozdíl ve výši pokuty by byl 500 Kč, což je bagatelní částka. Uvedená částka netvoří zanedbatelnou část uložené pokuty, nýbrž 25 % a sám stěžovatel tuto částku vnímá jako „hodně peněz“. Domnívá se proto, že již jen pro nedostatečné odůvodnění uložené pokuty mělo být napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení. Absenci úvahy správního orgánu nelze nahrazovat úvahou soudu, jako to učinil krajský soud. Na základě toho stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti omezil jen na stručné a obecné konstatování, že napadený rozsudek považuje za správný a odůvodněný. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné a stěžovatel je řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k následujícímu závěru.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Podstata věci spočívá v posouzení postupu žalovaného, jakož i jemu předcházejícího postupu správního orgánu I. stupně, který se stěžovatelem zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 ve spojení s § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu a následně mu za tento delikt uložil pokutu ve výši 2000 Kč. Krajský soud dospěl k závěru o zákonnosti tohoto postupu, což stěžovatel rozporoval třemi námitkami.

[15] První námitka směřovala vůči postupu správního orgánu I. stupně, který se spokojil s tím, že se mu nepodařilo doručit předvolání k podání vysvětlení osobě označené za řidiče jednotlivých vozidel; namísto toho, aby dále pokračoval v šetření přestupku, věc odložil a následně projednal správní delikt se stěžovatelem jako provozovatelem vozidla ve smyslu § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, podle kterého: „*Právnická nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*.“

[16] Citovaná skutková podstata činí provozovatele vozidla odpovědným za správní delikt; tato odpovědnost je konstruována jako objektivní, přičemž cílem dané úpravy – vložené do zákona o silničním provozu novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., s účinností od 19. 1. 2013 – je to, aby nedodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích nezůstávalo nepotrestáno a aby za takové jednání v případě nezjištění pachatele odpovídal právě provozovatel vozidla (v podrobnostech viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm).

[17] Takto konstruovaná objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za porušení povinností řidiče prošla i testem ústavnosti, když Ústavní soud zamítl návrh na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 téhož zákona (ve znění účinném do 30. 6. 2017); blíže viz nález Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, publ. pod č. 116/2018 Sb. Současně byla objektivní odpovědnost provozovatele vozidla opakovaně předmětem rozhodování Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, potvrdil, že „*...je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.*“

[18] Je to tedy provozovatel vozidla – zde: stěžovatel, vůči němuž je uplatňována odpovědnost za porušení povinností řidiče, nicméně stále jde o odpovědnost subsidiární, podpůrnou (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45). Na prvním místě stojí odpovědnost za přestupek, kterou nese řidič, nikoli provozovatel vozidla; proto také zákon výslovně počítá s možností provozovatele vozidla sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu). O této možnosti musí být provozovatel vozidla poučen, což se v tomto případě stalo.

[19] Jak vyplývá z předloženého správního spisu, správní orgán I. stupně postupně zaslal stěžovateli tři písemné výzvy ze dne 21. 2. 2014, č. j. 50652/2014-1, ze dne 24. 2. 2014, č. j. 51659/2014-1, a ze dne 6. 3. 2014, č. j. 54996/2014-1, aby uhradil částku vždy ve výši 500 Kč anebo sdělil totožnost řidiče, který v uvedený den překročil nejvyšší dovolenou rychlost. Na tyto výzvy stěžovatel reagoval prostřednictvím svého zmocněnce: společnosti FLEET Control s. r. o. a uvedl, že v dané době měl vozidlo k užívání a řídil jej „*pan K. H. B., nar. X, trvale bytem Z. K. 7/l m. 15, 57 – 300 K.*“. Na základě toho správní orgán I. stupně výzvou ze dne 11. 3. 2014, č. j. OD/51659/2014/2014-3, předvolal označeného řidiče k podání vysvětlení. Výzva se mu ovšem vrátila jako nedoručená s poznámkou „*Przeprowadził się/ Déménagé*“ – přestěhoval se. Následně – s ohledem na toto neúspěšné doručení – správní orgán I. stupně usoudil, že jmenovaný je pro něho nedosažitelný a od jeho předvolávání upustil; současně celou věc odložil dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

[20] Podle názoru Nejvyššího správního soud správní orgány splnily podmínky pro projednání správního deliktu provozovatele vozidla stanovené v § 125f odst. 4 písm. a)

zákona o silničním provozu, podle něhož: „*Obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*“

[21] Z uvedených skutkových okolností případu stěžovatele je zřejmé, že správní orgán I. stupně „*nezahájil řízení o přestupku a věc odložil*“; to je nezpochybnitelný fakt. Současně také „*učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*“, pokud prokázal, že se mu nepodařilo doručit do zahraničí osobě označené za řidiče v době spáchání jednotlivých přestupků. Za dané situace zde nebyl dán žádný důvod činit další rozsáhlé šetření. Současně zdejší soud nevidí důvod, proč postup správního orgánu I. stupně zpochybňovat jako formální, činěný jen na „oko“, jako to činí stěžovatel. Ostatně byl to sám stěžovatel, kdo uvedl K. H. B. jako osobu řidiče a bylo nepochybně v jeho zájmu, aby bylo možné uvedeného řidiče nejen ztotožnit, ale také zkontaktovat. A pokud se to nepodařilo, nelze to primárně přičítat pasivitě správního orgánu I. stupně, nýbrž právě stěžovateli – a to tím spíše, že postup jeho zástupce: společnosti FLEET Control s. r. o. v této věci odpovídal účelovým procesním strategiím a obstrukcím, které její činnost, jakož i činnost Mgr. Jaroslava Topola, zastupujícího stěžovatele v řízení o kasační stížnosti, pravidelně provázejí při zastupování jednotlivých pachatelů přestupků, kdy jsou jako řidiči opakovaně označovány zemřelé osoby či cizinci, kteří jsou pro správní orgány zcela nekontaktní, kupř. L. Y. či G. G. (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 - 40, ze dne 23. 11. 2016, č. j. 2 As 249/2016 – 39, nebo ze dne 13. 4. 2017, č. j. 10 As 324/2016 - 46).

[22] Žalobce má jistě právo hájit se ve správním i navazujícím soudním řízení jakkoliv; uvedené však neznamená, že by správní orgány či soudy byly povinny praktiky jeho obhajoby akceptovat. A dlužno dodat, že dle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu je sdělení údajů o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku považováno za „*podání vysvětlení*“ a jakékoli další kroky za účelem zkontaktování osoby označené jako řidiče, by ve výsledku směřovaly proti cíli předmětné právní úpravy, který byl naznačen shora. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že po správních orgánech nelze podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu vyžadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 téhož zákona zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, v němž bylo rovněž konstatováno, že „*…pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt*“ (pozn. podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).

[23] Ve světle všech výše uvedených skutečností lze proto uzavřít, že první kasační námitka není důvodná, neboť prvotní postup správního orgánu I. stupně považuje Nejvyšší správní soud za dostatečný k tomu, aby mohl následně projednat správní delikt stěžovatele

jako provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 ve spojení s § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu.

[24] V případě druhé kasační námitky je nutno předeslat, že zákon o silničním provozu v § 125f odst. 2 písm. a) podmiňuje odpovědnost provozovatele vozidla mj. tím, že porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku (rychloměru) používaného bez obsluhy. Z uvedeného *a contrario* vyplývá, že v případě manuálně ovládaných technických prostředků provozovatel vozidla za přestupek nezjištěného vozidla neodpovídá, což nepochybně vychází z premisy, že pokud je obsluhou rychloměru (policistou nebo strážníkem) manuálně vybráno konkrétní vozidlo, je policie zároveň schopna toto vozidlo také zastavit a řidiče identifikovat.

[25] Z jednotlivých oznámení či záznamů o přestupcích ve spojení s tzv. ověřovacím listem č. 218/13, vydaným dne 18. 10. 2013 autorizovaným metrologickým střediskem (RAMET a. s.), jednoznačně vyplývá, že ve všech třech případech bylo měření provedeno stejným zařízením: silničním radarovým rychloměrem AD9T, výrobní č. 08/0116, a to v režimu měření: „*automatizovaném*“. Krajský soud správně na tyto podklady, které jsou obsahem správního spisu (čl. 1, 3, 7 a 12), odkázal a vycházel z nich. Rovněž Nejvyšší správní soud nemá důvod z těchto podkladů nevycházet – a to tím spíše, že ani ze zákona ani z judikatury nevyplývá, že by vůbec nebylo možné vycházet z oznámení (záznamu) o přestupku. Jednotlivé záznamy o přestupku, vč. ověřovacího listu, je třeba chápat jako úřední potvrzení, v jakém režimu bylo měření rychlosti prováděno. Jinými slovy, jde o objektivní zaznamenání způsobu měření rychlosti, který byl bez obsluhy – tedy automatizovaný, což stěžovatel v průběhu správního řízení nijak nezpochybňoval (namítal toliko to, že správní orgán I. stupně měl věc řešit jako přestupek s konkrétní osobou přestupce, která mu byla známa). Je proto logické, že správní orgány vyšly z obsahu spisu, aniž by v tomto ohledu jakkoli doplňovaly dokazování. Námitku vůči způsobu měření stěžovatel uplatnil až v řízení před krajským soudem, který velmi přiléhavě vyšel z obsahu správního spisu, s čímž se zdejší soud zcela ztotožňuje a dodává, že stěžovatel nepředložil jedinou indicii, z níž by vyplývalo, že použitý automatizovaný rychloměr neměřil přesně.

[26] Namítá-li stěžovatel porušení práva na obhajobu, nelze v daném kontextu jinak, než opáčit, že měl možnost nahlédnout do spisu, stejně tak se mohl a měl dostavit k ústnímu jednání. Skutečnost, že tak neučinil a byl pasivní, nyní nelze klást k tíži správním orgánům. Stěžovatel se nepochybně mohl dostatečně účinně bránit a nijak mu v tom nebránil postup správních orgánů, které s odkazem na obsah spisu měly za prokázané, že k překročení nejvyšší dovolené rychlosti došlo na základě měření „*automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy*“. I druhou kasační námitku tedy Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

[27] Konečně k poslední, třetí kasační námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že tuto shledal důvodnou. Na rozdíl od krajského soudu je totiž toho názoru, že v daném případě představuje absence úvahy ohledně zákonných kritérií pro uložení pokuty takovou vadu, pro kterou měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Rozhodnutí žalovaného tvoří spolu s rozhodnutím správního orgánu I. stupně jeden celek, avšak z obsahu odůvodnění obou rozhodnutí je zřejmé, že naprosto opomíjí zákonná kritéria pro uložení pokuty, podle kterých je potřeba přihlédnout „*...k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a*

k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán“ (§ 125e odst. 2 zákona o silničním provozu).

[28] V daném případě však správní orgán I. stupně k závažnosti správního deliktu neuvedl vůbec nic a žalovaný pouze bez dalšího konstatoval, že pokutu ve výši 2000 Kč – tedy sankci v polovině zákonné sazby (1500 Kč až 2500 Kč) považuje „*za zcela přiměřenou a odůvodněnou*.“ Tento způsob odůvodnění uložení pokuty nelze podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu akceptovat a absentující úvahu obou správních orgánů není možné nahradit ani vlastní úvahou krajského soudu. Alespoň základní úvahu ohledně výše pokuty měly učinit rozhodující správní orgány. Pokud se tak nestalo, nelze tuto skutečnost ze strany krajského soudu napravovat s tím, že ve věci není pochyb o vině, že jednalo se o vícečinnný souběh a že částka 500 Kč, o kterou mohla být uložena nižší pokuta, je bagatelní. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu plní správní soud roli přezkumnou, nikoli nalézací; nemůže proto nahrazovat činnost, k níž je v první řadě povolán správní orgán. A nic na tom nemění ani skutečnost, že stěžovatel v průběhu správního řízení proti výši uložené pokuty nebrojil.

[29] Je třeba si uvědomit, že se jedná o řízení vedené z moci úřední (ex officio) v oblasti správního trestání, v němž musí přijaté závěry obstát – podobně jako v oblasti soudního trestání – nejen ve vztahu k vině, ale také ve vztahu k uloženému trestu, a to bez ohledu na to, o jakou výši pokuty se jedná. V tomto ohledu nelze argumentovat tím, že rozdílová částka ve výši 500 Kč je částkou bagatelní a aplikovat (jinak použitelnou) tradiční právní zásadu *de minimis non curat praetor* podobně, jak to učinil krajský soud. Tento postup by ve svém důsledku vedl k faktickému odepření soudní ochrany a porušení práva na spravedlivý proces (k tomu srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 9/2000, publ. pod č. 52/2001 Sb., vycházející mj. z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, např. z rozsudku ze dne 2. 9. 1998 ve věci *Lauko proti Slovensku*, stížnost č. 26138/95, dle jehož závěru je řízení o přestupku, za který byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 300 slovenských korun, svou povahou řízením o trestním obvinění a v důsledku vyloučení možnosti předložit věc následně k posouzení nezávislému a nestrannému soudu, došlo k porušení práva na spravedlivý proces).

V. Závěr a náklady řízení

[30] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu (výrok I.).

[31] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud – v souladu s vysloveným závazným právním názorem – neměl jinou možnost, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2014, č. j. JMK 90079/2014, sp. zn. S – JMK 90079/2014/OD/ Fö, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (výrok II.).

[32] V dalším řízení je žalovaný vázán výše vysloveným právním názorem zdejšího soudu, který lze stručně shrnout tak, že je nezbytné, aby byla zohledněna zákonná kritéria pro uložení trestu – pokuty, což musí mít také náležitou oporu v odůvodnění rozhodnutí.

[33] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodl o jejich náhradě výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (výrok III.).

[34] Stěžovatel měl ve věci plný úspěch, proto mu podle § 60 odst. 1 s. ř. s. přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Tyto náklady jsou tvořeny souhrnnou částkou 8000 Kč za soudní poplatky (soudní poplatek za žalobu ve výši 3000 Kč a soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5000 Kč). Dále jsou náklady řízení tvořeny částkou připadající na zastoupení stěžovatele advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem – a to jak v řízení před krajským soudem, tak v řízení před Nejvyšším správním soudem. Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Zástupce stěžovatele učinil ve věci celkem tři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení a dvě písemná podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], jimiž jsou žaloba ke krajskému soudu a kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Za každý úkon právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy za jeden úkon právní služby připadá částka 3400 Kč. Vzhledem k tomu, že ve věci byly učiněny tři úkony právní služby, náleží stěžovateli částka 10 200 Kč (3 × 3400 Kč), zvýšená o DPH v sazbě 21% na částku 12 142 Kč.

[35] Celková částka náhrady nákladů řízení před krajským soudem a před Nejvyšším správním soudem tak činí 20 142 Kč (8000 Kč + 12 142 Kč), kterou je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 30. listopadu 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu